

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry
Keskijärventie 75
82120 Keskijärvi
pohjois-karjala@sll.fi

LAUSUNTO

17.3.2021

Lieksan Luonnonystävät ry
Honkalahdentie 9
81700 Lieksa

Lieksan kaupunki, kirjaamo
PL 41
81701 LIEKSA

Asia: Lausunto KOLI–AHMOVAARA OSAYLEISKAAVA 2040+ luonnoksesta

Yleistä

Tässä kaavaluonnoksessa varataan suuri määrä alueita, joista osa on pinta-alaltaan hyvinkin suuria, niin sanotuiksi reservialueiksi. Uudet mahdolliset laajentumisen alueet on osoitettu värireunuksin ja kirjainmerkinnöin, jotka osoittavat maankäyttömuodon. Reservialuevarauksia on osoitettu myös täydentämään pitkän aikavälin rakennetavoitteita. On selvää, että kaavan toteuttaminen tulee kestämään näillä alueilla kauan. Metsäalueille kohdistuva reservialuevaraus johtaa siihen, että metsälaki ei ole näillä alueilla enää voimassa kun kaava tulee lainvoimaiseksi. Alueilla, joilla metsälaki ei ole voimassa, maanomistaja ei voi saada kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaista tukea esimerkiksi monimuotoisuuden suojeluun tai taimikon hoitoon.

Reservialuevarauksien tulee perustua tarkkaan harkintaan ja alueiden luontoarvot tulee selvittää ennen kuin alueita varataan.

Taajama-alueen laajentaminen Ylä-Kolintien ja Jerontien risteyksen tienoille, Ukko-Kolin länsirinteeseen, on alueen käyttötavoitteet huomioiden kestäväntöytä. Uudet mahdolliset laajentumisen alueet tulisi osoittaa Kolin kylältä Ahmovaaran ja Loma-Kolin suuntaan. Kun kansallispuiston rajalle ohjataan lisärakentamista monessa paikassa (kylä, satama, Ukko-Koli) nousevat haitalliset reunavaikutukset luontoarvojen kannalta hyvinkin suuriksi. Mittavia maanrakennustöitä vaativa rakentaminen on uhka myös maisemalle. Kuten kaavan asiakirjoissa todetaan useaan otteeseen, liikutaan hyvin herkässä luonnonympäristössä. Tämän tulee konkretisoitua kaavan sisällössä.

Kansallismaisema

Kolin kohdalla kansallismaisema on nähtävä laajana, ei vain vaarojen lailta näköalapaikoilta avautuvana maisemakuvana, vaan myös Kolille eri suunnista saapuessa avautuvina näkyminä. Tärkeää on se, mikä näkyy Kolille ja miten Koli näkyy ympäristöön. Matkailun kannalta tärkeitä ovat teiden tulosuuntien näkymät. Näillä näkymäalueilla tehtävä rakennustoiminta näkyy kauas, esimerkiksi Yläkolintien massiiviset rakennussuunnitelmat tulevat näkymään häiritsevästi jo Ahmovaa-ran suunnasta tultaessa. Ukko-Kolilta, tärkeimmältä näköalapaikalta katsottuna suunnittelu-alueen kaukonäky ulottuu Loma-Kolin alueelle. Kaavaluonnoksessa esitetyt rakentamisen alueet ja varatut reservialueet tulevat näkymään haitallisesti maisemassa ja uhkaavat koko kansallismaiseman säilyvyyttä.

Kohdekohtaista tarkastelua

Satamavaraus (LS Satama-alue) Purnulahden pohjukassa on erikoinen. Aluevaraus mahdollistaa monipuolisen rakentamisen polttoaineen jakelupisteineen. Kolin sataman lähimmät venepaikat sijaitsevat vain noin 400m:n etäisyydellä ja tämä satama tarjoaa jo monipuoliset palvelut. Purnulahti on matala, syksyisin lähes vedetön, ranta- ja vesiluontotyypeiltään monimuotoinen lahdelma. Ruoppaus satamaksi olisi peruuttamaton menetys luonnon kannalta. Purnulahden LS-aluevaraus tulee poistaa kaavasta.

Pielisen ranta-alue Purnuniemestä Merilänrantaan on varattu kattavasti rakentamisen (RM) reservialueeksi. Ranta-alueen osalta tulee tarkastella myös muita maankäyttötarpeita.

Käränkälammen pohjoispuolelle Pielisen rantaan on osoitettu lentoliikenteelle mahdollisesti soveltuva reservialue (LL-res). Turvallisuus-, melu-, maisema- ja luonnonolosuhteet huomioidaan ottaen aluevaraus on syytä poistaa.

Lahnalammen eteläpuolelle sijoittuvat rakentamisen reservialueet ovat osin rakentamiselle heikosti sopivassa maastossa (Lahnajoki-Lahnajoenniitty).

Sutkanvaaran etelärinteelle osoitetut reservialueet tulevat aiheuttamaan toteutuessaan maisemahaittaa, niin lähi- kuin kaukomaisemaan.

Lahnalammentien peltoalueet on merkitty pääosin MA-merkinnällä (maisemallisesti arvokas peltoalue). Peltoalueet reunavyöhykkeineen ovat arvokkaita myös luonnon monimuotoisuuden kannalta. Peltoalueilla havaittiin muun muassa 9 ruisräikkää, satakieli ja pensassirkkalintu (lähde: luonnonsuojelupiirin linnustokartoitus vuodelta 2020). Peltoalueita ei tulisi varata rakentamisen reservialueiksi.

Luontoselvitys

Tulevaisuuteen tähtäävä alueidenkäytön suunnittelu edellyttää kattavaa tietoa kaava-alueen luontoarvoista luonnon monimuotoisuuden huomioimisessa ja edistämisessä.

Tämän kaavaluonnoksen luontoselvitys ei ole maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tasolla. Luontoselvityksen puutteet kohdistuvat erityisesti linnustonselvitykseen.

Tiedoksi: Juuan kunta

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry

Anna Mustonen
puheenjohtaja

Pekka Ylhäinen
sihteeri

Lieksan Luonnonystävät ry

Kaija Kiiskinen
varapuheenjohtaja

Maarit Raassina
sihteeri